

Deres ref.: høringsbrev, 18.1.2011 Vår ref.: 333442-1

Høring: forslag til ny forskrift om krav til teknisk standard for flytende anlegg som blir nytta til akvakultur – NYTEK-forskrifta

Vi viser til mottatt høringsbrev og forskriftsutkast av 18.1.2011 om forslag til ny forskrift om krav til teknisk standard for flytende anlegg som nyttes til akvakultur; NYTEK-forskriften. Vi vil i fortsettelsen knytte noen generelle bemerkninger til det nye forskriftsutkastet, og deretter kommentere en del av de foreslåtte bestemmelsene.

Generelle bemerkninger

Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) har en nullvisjon i forhold til rømming av fisk. Vi er derfor svært opptatt av at nye bestemmelser som har til hensikt å bidra til at rømmingstallene går ytterligere ned, blir så effektive og formålstjenlige som mulig. Erfaringene fra NYTEK-regimet, med standard og forskrift som ble gjort gjeldende fra 2004, har i all hovedsak vært positive. Sammen med økt fokus fra akvakulturnæringen, store investeringer i nytt utstyr, opplæring og implementering av internkontrollforskriften, tror vi at nettopp NYTEK har vært vesentlig for den klare nedgangen i rømmingstallene fra siste halvdel av 2006.

Samtidig har det helt klart vært noen svakheter ved NYTEK. Flere av disse er det blitt ryddet opp i underveis, men det står fortsatt noen igjen. Disse ønsker vi, i likhet med FKD, at den nye forskriften skal bidra til å løse. Like fullt er det også klart at en forskrift ikke kan løse alle utfordringer. Det meste av rømmingsfare som følge av teknisk svikt er allerede ivaretatt med eksisterende NYTEK forskrift, og FHL forventer ikke vesentlig økt rømmingssikkerhet ved revidert NYTEK forskrift. I denne sammenhengen er det derfor viktig at forskriften fokuserer på de riktige tingene.

Samlet sett er FHL likevel av den oppfatning at flere av de endringene som foreslås i forskriften er positive, og at de med noen justeringer vil kunne bidra til å øke rømmingssikkerheten. Her kan kort nevnes det økte fokuset på at lokalitetsundersøkelsene skal utføres av akkreditert organ, samt økt fokus på fortøyningen og kontroll av denne. Det samme gjelder også kravet om at leverandører av utstyr og tjenester skal kunne spore leveranser og ha ansvar for å varsle om og eventuelt trekke tilbake utstyr som kan utgjøre en rømmingsrisiko.

FHL er imidlertid kritisk til om forskriftsutkastet i sin helhet fokuserer på de riktige tingene og de riktige ledd i forhold til å forebygge rømming. Vi er av den oppfatning at fokuset til forskriften i all hovedsak må ligge tidlig i prosessen, altså på at utstyret er riktig, holder mål og er tilpasset lokaliteten og hverandre. FHL planlegger med tanke på dette å gjennomgå den tekniske standarden som gjelder for utstyr som brukes på sjøanlegg, for spesielt å vurdere om det skal være strengere krav til not. FHL kunne ellers ønske at forskriften gikk lenger i forhold til å stille krav om at utstyrsleverandører

må pålegges å teste ut nytt utstyr før det tas i bruk i anlegg med fisk. Samtidig ser også FHL nødvendigheten av at oppdretterne selv må gjennomføre ekstra risikoanalyser før alle nye operasjoner gjennomføres, og før nytt utstyr tas i bruk.

Erfaringer har vist at det er viktig at utstyrsleverandører samkjører brukerhåndbøker, og bidrar til at produsert utstyr passer sammen.

FHL har grunn til å tro at ikke alle inspeksjons- eller undersøkelsesorgan i dag ser at de har ønske om, eller mulighet til gå i gang med en akkrediteringsprosess. Dette betyr i praksis at kapasiteten for å få gjennomført inspeksjoner og undersøkelser i en periode vil være nedsatt sammenlignet med dagens situasjon. Denne situasjonen vil inntre samtidig som at krav i forskriften tilsier økt antall akkrediterte undersøkelser og oppfølging i samme periode. FHL er svært opptatt av at nytt regelverk må legge til rette for at det faktisk kan være mulig å få tilstrekkelig kapasitet og ressurser, også i form av tid og bemanning, til at denne type undersøkelser og inspeksjoner blir godt nok gjennomført. Bli kapasitet og ressurser for knappe, frykter vi først og fremst for at det kan gå ut over kvaliteten på undersøkelsen.

Flere av forskriftsbestemmelsene innebærer at akkrediterte organ også skal godkjenne driften. I praksis vil dette ikke være håndterlig eller effektivt, og det vil samtidig kunne sette de akkrediterte organene i en umulig situasjon. Drift av lokaliteten må i hovedsak håndteres gjennom internkontrollforskriften og kontrolleres gjennom interne revisjoner og eksternt tilsyn fra fiskerimyndighetene.

I den nye utgaven av NS 9415, kap. 7.3.1, settes det krav til at pålitelighetsklassen til hovedkomponentene og til det flytende oppdrettsanlegget skal bestemmes av antall fisk som kan rømme ved svikt eller kollaps. FHL ønsker på denne bakgrunn å bemerke at forskriften bør hjemle et krav om at pålitelighetsklassen må være påført i fortøyningsanalysen, produktsertifikat for not og flyter og i anleggssertifikatet.

FHL er kritisk til at flere av bestemmelsene i praksis har tilbakevirkende kraft, eller vil kunne bidra til at det i en kortere eller lengre periode blir et stort underskudd på akkrediterte organ som kan sikre at forskriftsbestemmelsen kan gjennomføres på en god måte. Dette vil bli kommentert nærmere for aktuelle bestemmelser. Erfaringene med nåværende forskrift tilsier også at myndighetene så langt det er mulig må bidra til å sikre at akkrediteringsorganet har den nødvendige kompetanse og de nødvendige ressurser for å kunne opptre enhetlig og være strenge nok i akkrediteringsprosessene av de akkrediterte organene. Uten dette tror vi at forskriftens intensjoner om å kvalitetssikre utstyr og prosesser gjennom bruk av akkrediterte organ, ikke vil få ønsket effekt, men tvert i mot vil kunne gi en falsk trygghet.

Vi er positive til at ordlyden i formålsparagrafen er endret og nå fokuserer på at rømming skal forebygges. Dette er vi enig i. Samtidig opplever vi generelt at forskriften framstår som svært komplisert og omfattende, og dermed ikke lett tilgjengelig. Den innfører flere nye begrep både i forhold til eksisterende forskrift og i forhold til nylig revidert standard. Da er det viktig at disse er tilstrekkelig definert og tilstrekkelig avgrenset slik at forskriften ikke blir uklar, eller at det oppstår usikkerhet omkring bestemmelsene, eller at bestemmelsene blir så vidtrekkende at de ikke blir etterlevbare i praksis. Vi vil i fortsettelsen peke på noen slike begreper, der vi mener at en definisjon eller en avgrensning må tas inn for å lette forståelsen, forhindre uklarheter og sikre den praktiske anvendelsen.

Kommentarer til en del av de foreslåtte bestemmelsene i forskriftsutkastet:

Kapittel 1 §2 Virkeområde

I § 2 presiseres det at forskriften gjelder for enhver som driver akvakultur av fisk i flytende akvakulturanlegg, uavhengig av produksjonens formål.

Dette vil inkludere både lokalt fanget villfisk og oppbevaring av f. eks leppefisk. Dette er nytt i forhold til den gamle forskriften, og FHL er usikker både på hensiktsmessigheten og rekkevidden av å utvide forskriftens virkeområde i forhold til dette. Vi kan heller ikke se at denne delen er omtalt i konsekvensanalysen (Økonomiske og administrative konsekvenser av forslag til teknisk standard for anlegg som nyttes til akvakultur.)

FHL er fornøyd med at forskriften også skal gjelde for vare- og tjenesteleverandører, inklusive akkrediterte organ, til akvakulturnæringen. Dette tror vi er en god og riktig oppfølging av nye bestemmelser i standarden, og viktig i forhold til å plassere ansvar for aktuelle områder der ansvaret hører hjemme og kan følges opp. Enkelte rømmingstilfeller har i ettertid vist at dette også er nødvendig for å oppnå en mer effektiv forebygging av rømming. I noen tilfeller vil det faktisk nettopp være produsenter og leverandører som har den reelle muligheten til å sørge for forebygging gjennom tidlig varsling og evt tilbaketrekking av ikke egnede produkt. Det vil også være disse som har det beste utgangspunktet for utvikling og forbedring av eksisterende produkter.

§3 Forskriftens saklige virkeområde

Andre ledd, siste punkt: *"Flåte som ligger nærmere enn 300 meter fra det øvrige anlegget, regnet fra den nærmeste del av anlegget, omfattes alltid av forskriften"*

Den nye forskriftsbestemmelsen vedrørende flåte vil medføre at tilnærmet alle fôrflåter med sentralføringsanlegg vil være omfattet av forskriftsbestemmelsen, ettersom disse normalt vil ligge nærmere anlegget enn 300 meter.

FHL er kjent med at det har forekommet at én av de normalt 2 fortøyningene til ett av hjørnene på en flåte har røket i noen få tilfeller, men vi er ikke kjent med at begge fortøyningene noen gang har røket. Videre er det slik at alle fortøyninger til minst 2 hjørner, normalt totalt fire fortøyninger, må ryke dersom en flåte som ikke er fysisk forbundet med anlegget skal kunne komme i drift og utgjøre en reell rømmingsfare. Dette har så langt en kjenner til aldri forekommet, og sannsynligheten for at dette skal kunne skje synes å være lav. Ved kjente flåtehavari så langt, har havariet ikke medført at flåter har kommet i drift, men at de har sunket på stedet. Dette er også bakgrunnen for at bestemmelsen om at forskriften skal gjelde for flåter som er i fysisk forbindelse med anlegget (unntatt fôrslanger ol) er fornuftig og bør videreføres.

FHL er derfor av den oppfatning at forskriften fortsatt skal gjelde for flåter kun når det er fysisk forbindelse mellom flåten og det øvrige anlegget, eller dersom fortøyningene er lagt slik at det kan være en reell fare for anlegget (merdene) dersom en flåte skulle synke. En slik fare vil kanskje kunne oppstå dersom fortøyninger fra flåte og anlegget skulle krysse hverandre.

FHL ønsker også å bemerke at fokus i forhold til flåter burde være mer knyttet opp mot personsikkerhet, og dermed i hovedsak være omfattet av en egen standard.

§4 henvisninger fra forskriften til krav fastsatt i NS 9415

I forskriftens § 4 uttrykkes det at det med henvisningen til NS 9415, menes "den til enhver tid gjeldende utgave av Norsk Standard NS 9415". Bestemmelsen innebærer i realiteten en omfattende delegering av å fastsette det nærmere innhold i forskriften til Norsk Standard.

Ved endringer i NS 9415 bør det, før kravene i NS 9415 blir bindende etter forskriften, vurderes om kravene etter endringene er gode, hvilke konsekvenser endringen vil få, og om det er behov for overgangsordninger. Det vises i den forbindelse til at overtredelse av NYTEK-forskriften vil være gjenstand for straff og forvaltnings sanksjoner.

Det normale ved revisjon av standarder er at nye krav gjelder for nytt utstyr som produseres etter at ny standard er fastsatt. Dette prinsippet må også gjelde for havbruksnæringen. Vi mener derfor at § 4 må utformes på en slik måte at bestemmelsen ikke medfører at forskriften får tilbakevirkende kraft i forhold til eksisterende lokaliteter med utstyr som allerede er lagt ut.

§5 Definisjoner

e) Ekstrautstyr: Definisjonen samsvarer med definisjonen i NS 9415, og ekstrautstyr er ellers nærmere omtalt i informativt tillegg D i NS 9415. (Delt inn i 3 kategorier med eksempler på aktuelt utstyr).

Ekstrautstyr er undergitt omfattende regulering i forskriften:

- Ekstrautstyr inngår i anlegges Konfigurasjon, jf § 5 m), jf. § 25, tredje ledd
- Ekstrautstyr som faller inn under NS 9415 skal oppfylle kravene i standarden, jf. § 12
- Ekstrautstyr skal leveres med brukerhåndbok, jf. § 20, tredje ledd
- Leverandør av ekstrautstyr skal ha system for å sikre sporbarhet og avvikshåndtering, jf. § 21
- Ekstrautstyr inngår i vurderingen av om anleggssertifikat skal utstedes, jf. § 24, fjerde ledd
- Ekstrautstyr inngår også under krav til montering og drift, jf. § 28
- Og er omfattet av krav til bruk, vedlikehold og varslingsplikt, jf. § 29

Definisjonen av Ekstrautstyr i § 5 e) er imidlertid svært vid. Også utstyr som ikke har betydning for rømmingsfare vil kunne komme inn under definisjonen. Det synes unødvendig og kostnadsdrivende at det stilles samme krav til alt utstyr. Det foreslås derfor at det gjøres et tillegg i teksten slik at definisjonen av Ekstrautstyr blir lydende:

"Teknisk utstyr, fastmontert eller flyttbart, som brukes til å utføre operasjoner på et flytende akvakulturanlegg, hvor svikt eller mangler ved utstyret etter en risikovurdering antas å kunne medføre fare for rømming av fisk." (ny tekst er understreket)

§5 n: Konstruksjonsdel: Her bringes det inn et nytt begrep som ikke er brukt eller definert i NS 9415.

§5 o: Leverandør: Konstruksjonsdeler er i definisjonen utelatt fra det som en leverandør leverer til akvakulturnæringen. Er dette fornuftig? Leverandør har krav i forhold til konstruksjonsdeler i § 21 og sannsynligvis også i forhold til § 22. Vi mener at også konstruksjonsdeler skal tas inn i definisjonen:

"o) *Leverandør*: Enhver som selger, leier ut eller på annen måte leverer hovedkomponenter, delkomponenter, ekstrautstyr, konstruksjonsdeler og tjenester til akvakulturnæringen." (ny tekst er understreket)

§5 w: produktsertifiseringsbevis: Forslag til endring:

"w) *Produktsertifiseringsbevis*: Bekreftelse fra akkreditert sertifiseringsorgan på at et produkt samsvarer med krav fastsatt i NS 9415 eller tilsvarende"

§ 5x: Sertifiseringsorgan: I forskriften § 30 er det stilt krav om at reparasjon av not kun kan skje ved verksted som er sertifisert av akkreditert sertifiseringsorgan i henhold til kravene i NS 9415. Det fremgår av bestemmelsen at sertifikatet for dette utstedes av akkreditert sertifiseringsorgan. Definisjonen av **Sertifiseringsorgan** i § 5 x) omfatter imidlertid ikke organ for sertifisering av notverksted. Forslag til ny tekst:

"x) *Sertifiseringsorgan*: Organ som er akkreditert for å utstede produktsertifiseringsbevis, og hovedkomponentbevis og sertifisering av notverksted." (ny tekst er understreket)

Forskriften § 5 x) omtaler "**hovedkomponentbevis**". Dette burde vært definert.

"**Anleggssertifikat**" burde vært definert i § 5.

Det er eksempler på at forskriften ikke bruker definisjonene, men heller skriver innholdet i definisjonen helt ut, se f. eks § 13 som omhandler Delkomponenter og Konstruksjonsdeler. Ved å stramme inn dette kan forskriften bli enklere å lese.

Kapittel 2. Krav om akkreditering

§7: FHL er enig i at forskriften setter krav til at lokalitetsundersøkelsesorgan og fortøyningsanalyseorgan, i likhet med inspeksjonsorganet, skal være akkreditert. Vi er også enig i at de akkrediterte organene må tilfredsstillende uavhengighetsklasse A, B eller C.

Så langt vi erfarer, kan imidlertid forskriftsbestemmelsen føre til en forbigående mangel på kapasitet i forhold til å få gjennomført akkrediterte tjenester for akvakulturanleggene. Dette kan skyldes at en akkrediteringsprosess vil ta tid, men også at ikke alle selskap som i dag gjennomfører slike tjenester ønsker å gjennomgå en akkrediteringsprosess for å opprettholde tilbudet. Dette bør ikke være til hinder for bestemmelsen, men må føre til at det sikres tilstrekkelige overgangsordninger der bestemmelsen kan resultere i flaskehals på grunn av forbigående nedsatt kapasitet.

§ 8: I forhold til denne bestemmelsen er det viktig at Norsk Akkreditering virkelig har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om de som skal akkrediteres er kompetent. Erfaringer fra tidligere bestemmelser i NYTEK tilsier også at sikkerheten i ordningen forutsetter at akkrediteringsorganet er tilstrekkelig strengt.

Kapittel 3. Lokalitetsundersøkelse

§9 Lokalitetsundersøkelse

En riktig, tilstrekkelig og god nok lokalitetsundersøkelse danner selve grunnlaget for at anlegget som legges ut skal være tilpasset forholdene på lokaliteten. Dette er hele utgangspunktet og forutsetningen for å kunne legge ut et "rømmingssikkert" anlegg.

FHL er i utgangspunktet positiv til kravet om at de som utfører lokalitetsundersøkelsene skal være akkrediterte for dette arbeidet (§ 10). Vi er imidlertid skeptisk til kravet i § 9 andre ledd, som sier at " *For lokaliteter som er klarert for akvakultur før forskriftens ikrafttredelse, og som har en lokalitetsklassifisering i henhold til krav fastsatt i NS 9415:2003, skal det innen [12 måneder fra ikrafttredelsesdato] innhentes en lokalitetsundersøkelse eller foretas en oppdatering fra lokalitetsklassifiseringen til en lokalitetsundersøkelse som oppfyller kravene i NS 9415.*" Dette kravet innebærer i virkeligheten at bestemmelsen får tilbakevirkende kraft. Kravet kan ikke gjelde for eksisterende lokaliteter. Sammenholdt med kravet om at undersøkelsen skal gjennomføres av akkreditert personell, tror vi dessuten at denne del av bestemmelsen kan være u hensiktsmessig og gi svært store kapasitetsutfordringer.

Kapittel 4 krav til hoved- og delkomponenter mv.

§13 og 14 Krav om produktsertifisering / produktsertifiseringsbevis

Forskriften er som tidligere nevnt til dels tung og omfattende å sette seg inn i, ikke minst når det gjelder bestemmelsene rundt produktsertifisering og produktsertifikat. Her er det behov for forenklinger som gjør at forskriften ikke må leses mange ganger og ulike punkt og paragrafer sammenholdes underveis for at teksten skal forstås.

Vi forstår forskriften slik at et sertifiseringsorgan kan gi en **leverandør** et produktsertifiseringsbevis for at et produkt tilfredsstillt kravene i NS 9415. Dette produktet vil deretter kunne masseproduseres, og ved leveranse til en kjøper kan det på grunnlag av produktsertifiseringsbeviset, utstedes et produktsertifikat som skal følge produktet. Sannsynligvis vil det kun være produsenten som kjenner et produkt så godt at han er i stand til å avgrense batcher / vurdere avgrensning av omfanget / vurdere hvor stor en serie kan være. I motsatt fall, eller hvis dette gjelder alle leverandører og ikke bare produsenten, vil det sannsynligvis være behov for retningslinjer i forhold til dette.

Fordi forskriften bruker leverandørbegrepet, og leverandør, så langt vi oppfatter det, både kan være produsent, en grossist, eller en detaljhandler, en utleier osv. blir dette mer komplisert. Da kan i verste fall forskriften oppfattes slik at hvert leverandørledd har plikt til å framskaffe et produktsertifiseringsbevis og deretter utstede et produktsertifikat. Dersom det siste er tilfellet, vil bestemmelsene raskt kunne gi store utfordringer i forhold til avgrensning av batch mv, og utstyr vil kunne bli svært kostbart som følge av en rekke sertifiseringsprosesser. Disse tingene må forenkles og klargjøres bedre i forskriften.

FHL er bekymret for at så strenge formelle krav som forskriften nå legger opp til i forhold til konstruksjonsdelene i fortøyning, vil bli uforholdsmessig omfattende og vanskelig å gjennomføre i praksis. At konstruksjonsdelene hver for seg underlegges like strenge krav som hovedkomponentene, synes også uforholdsmessig strengt. Vi er helt enig i at kvaliteten på disse produktene må tilfredsstillt anerkjente normer og ha en dokumentert kvalitet i forhold til dette. Vi mener imidlertid at et krav om produktsertifikat, basert på en produktsertifisering gjennomført av akkreditert sertifiseringsorgan for alle deler i en fortøyning, ikke er riktig måte å sikre kvaliteten på. Det bør være tilstrekkelig at konstruksjonsdeler som inngår i fortøyning skal ha dokumentert kvalitet i samsvar med anerkjente normer. Fortøyning blir dessuten også vurdert i forbindelse med fortøyningsanalyse og anleggssertifikat.

Hvis installasjoner som ikke er beskrevet i standarden skal godkjennes (§ 13 2. ledd), er det viktig at godkjenningen skjer på bakgrunn av at en vurderer sikkerheten til utstyret tilsvarende sikkerhetsnivået som følger av standarden. Det er avgjørende at de som skal gjennomføre en slik vurdering har tilstrekkelig kompetanse og vi stiller spørsmål ved om Fiskeridirektoratet innehar den riktige kompetansen. Vi stiller også spørsmål ved om det i

denne sammenhengen er riktig at Fiskeridirektoratet som tilsynsorgan faktisk også skal være godkjenningsorgan.

§15 Hovedkomponentbevis

FHL synes det er positivt at flåte eller flytekrage som tidligere har hatt tidsbegrenset dugelighetsbevis (2012), og som tilfredsstillers NS 9415, likevel kan sertifiseres og brukes også i fortsettelsen. FHL har noen kommentarer til enkelte av bestemmelsene i forskriften:

1. ledd: Eksisterende dugelighetsbevis er med bakgrunn i dagens forskrift kun gjeldende tom 31.12.2011. Selv om den nye forskriften ikke sier noe om dette, må vi forstå forskriftens bestemmelse om at slikt utstyr skal ha hovedkomponentbevis for å kunne brukes til akvakultur etter 12 måneder fra ikrafttredelsesdato, slik at disse i en overgangsperiode kan drives med dispensasjon uten dugelighetsbevis eller hovedkomponentbevis. Vi foreslår at forskriften i tillegg åpner for at anlegg i drift med utstyr med dugelighetsbevis når forskriften trer i kraft, får drive ut generasjonen.

2. ledd c) FHL stiller spørsmål ved hvordan en i praksis skal dokumentere at hovedkomponenten driftes i henhold til brukerhåndboken før drift er kommet i gang på en lokalitet. FHL er av den oppfatning at sertifisering på grunnlag av drift ikke kan omfattes av forskriften. Kontroll med at drift gjennomføres i samsvar med planer og brukerhåndbok bør, i tillegg til å være en del av internkontrollen, også være en del av tilsynsarbeidet til Fiskeridirektoratet, og ikke et grunnlag for sertifisering i denne sammenhengen. Vi har også mottatt tilbakemeldinger om at en slik bestemmelse vil kunne sette det akkrediterte sertifiseringsorganet i en svært vanskelig situasjon, da vurdering av drift vil bli tilnærmet umulig å gjennomføre i praksis på det stadiet de er inne og skal gjennomføre en sertifisering. Det er også viktig at de som skal vurdere drift virkelig innehar riktig og tilstrekkelig kompetanse til å kunne gjøre dette. Det synes upraktisk og utenfor sertifiseringsorganenes kompetanse å verifisere drift. Henvisningen til drift bør derfor strykes.

4. ledd: I forskriften foreslås at hovedkomponentbeviset skal være gyldig i 2 år. Dette skal gjelde både for flytekrage og flåte. I praksis vil dette si at hovedkomponenten skal sertifiseres for hvert nytt utsett. Dette synes urimelig, spesielt for flåte, som det er knyttet lav direkte rømmingsrisiko til, og som erfaringsmessig vil være utsatt for mindre slitasje som er direkte knyttet til en rømmingsrisiko. Rømmingsrisiko i forhold til flåte vil kunne oppstå dersom minst 4 fortøyninger i samme lengderetning slites, slik at flåten kan komme i drift. Det kan derfor synes svært strengt og uhensiktsmessig å forlange produktsertifisering av flåte fornyet hvert andre år. FHL foreslår på denne bakgrunn at hovedkomponentbevisets gyldighet for hovedkomponenten flåte bør settes til 5 år, slik at sertifikatet i alle fall har gyldighet for minst to utsett.

§ 16 Krav til fortøyningsanalyse

FHL er generelt svært positiv til at det settes mer krav til selve fortøyningsanalysen og til de som skal gjennomføre denne. Det synes fornuftig at kravet til sertifisering flyttes fra leverandøren som sådan, og over til de som skal gjøre selve analysen og dokumentere denne. Det er også fornuftig å kreve at den skal bygge på lokalitetsklassifiseringen / lokalitetsanalysen.

Kommentar til 2. ledd: Det er vanskelig å forstå hva denne bestemmelsen egentlig innebærer slik den er formulert. Så langt vi kan se, innebærer bestemmelsen at fortøyning som er lagt ut i henhold til bestemmelsene i § 11 i gammel forskrift er ok.

Hvis dette er riktig oppfattet, vil FHL stille spørsmål ved om det er nødvendig å ha med denne bestemmelsen i den nye forskriften.

Kommentar til 4. ledd: FHL er positiv til kravene for fortøyningsanalysen som forskriften setter. Vi foreslår videre å ta inn et nytt krav om

d) en beskrivelse av hvilke(n) type utstyr og konfigurasjon analysen gjelder for.

§ 17 Dokumentasjon av fortøyningsanalyse

FHL er også positiv til kravene til innholdet i fortøyningsanalysen.

Vi tillater oss imidlertid å foreslå et lite tillegg under punkt c) slik at bestemmelsen da blir:

“vurderingene i § 16, fjerde ledd, punkt a) -l d)”

for å gjøre det lettere å se direkte hvilke vurderinger det her henvises til.

Vi foreslår også å ta inn to ekstra punkt

f): “en beskrivelse av hvilke(n) type utstyr og konfigurasjon analysen gjelder for”.

g): “pålitelighetsklasse skal føres på

§ 18 Krav til utlegg av fortøyning og fortøyningsinspeksjon

FHL er positiv til et krav om at nye fortøyninger som legges ut skal være i samsvar med krav oppstilt i fortøyningsanalysen og at de skal inspiseres etter utlegg. Vi forutsetter at ordlyden i § 18, 2. ledd innebærer at fortøyningen kan inspiseres av dykker, eller at fortøyningsdeler som ligger over eller rett under vannflaten kan inspiseres uten teknologiske hjelpemidler som er nevnt i forskriftsteksten. Vi forutsetter også at oppdretter selv kan være ansvarlig for inspeksjonen.

§ 18 3. ledd synes å være svært streng, og kan slik den nå står, medvirke til at noen oppdrettere vil kunne kvie seg for å skifte ut eller fornye mindre konstruksjonsdeler uten at det er helt nødvendig. Dette fordi et rigid inspeksjonskrav vil kunne forsinke utskifting (inspeksjonsutstyr er ikke tilgjengelig på riktig tidspunkt, store ekstra kostnader ved utskifting av mindre komponenter som ikke nødvendigvis trenger denne type inspeksjon el.l) For å forhindre at bestemmelsen kan virke mot sin hensikt, bør en vurdere å begrense bestemmelsen til spesielle konstruksjonsdeler, alternativt omformulere forskriftsteksten slik at dokumentasjonskravet ikke blir oppfattet som et hinder for forbedring eller nødvendig inngripen i forbindelse med nestenuhell eller lignende.

Forskriftsteksten sier ingenting om hvem som kan legge ut fortøyningen, eller hvem som kan inspisere etter utlegg. FHL tolker derfor forskriften dit hen at dette kan gjøres av oppdretteren selv. Dette er et viktig poeng, fordi det sikrer at kompetanse i forhold til slike operasjoner opprettholdes hos oppdretteren. I den daglige driften vil det være slik at mange uhell kan unngås nettopp som følge av at ansatte ved anleggene kjenner fortøyningene godt, får opplæring i og kjenner godt til det håndverksmessige som ligger i vedlikehold og inspeksjoner av hovedkomponenter, konstruksjonsdeler, delkomponenter og ekstrautstyr. Dette gjelder eksempelvis plastsveising, utsetting av fortøyninger, spleising mv., men angår også ting som knytter seg til fortløpende vurdering av materialstyrke, tretthetstegn osv. Dersom alle slike vurderinger skal gjøres av akkrediterte organer, er det en reell fare for at ansatte ved anleggene ikke får eller kan opprettholde denne type fagkunnskap og spesialkompetanse; en kompetanse som ellers setter dem i stand til å oppdage problemer tidlig nok og til å iverksette adekvate tiltak.

Kapittel 5. Krav til leverandører av hoved- og delkomponenter mv.

§ 20 Krav til brukerhåndbok

Hva ligger i begrepet "så langt oppdatering er mulig"? Det bør som minimum være et krav til leverandør at han skal inneha siste utgave av brukerhåndboka til et utgått produkt i minst 5 år etter at han har sluttet å levere et produkt. Også i forhold til bestemmelsen i denne paragrafen må begrepet ekstrautstyr være nærmere avgrenset.

§ 21 Krav til sporbarhet

Det er positivt at det stilles krav til leverandør i forhold til å ha et system for å sikre sporbarhet og avvikshåndtering. Bare på denne måten kan en sikre at kjøper får beskjed om ikke tilfredsstillende utstyr, nye begrensninger eller forhåndsregler som må tas etter nye oppdagelser eller bestemmelser. Og bare slik kan det sikres at produkter som det oppdages feil ved, og som kan utgjøre en trussel for rømmingssikkerheten ved akvakulturanlegget, kan tilbakekalles. Det bør tas inn en bestemmelse om at kravet om sporing som minimum må bety at en leverandør kan spore produktet et ledd fram og et ledd tilbake i leveringskjeden. Bestemmelsen krever også at produktet må være merket på en slik måte at sporing er mulig også etter at produktet / delen er tatt i bruk.

§ 22 Plikt til å iverksette tiltak ved avvik, varslingsplikt mv

FHL er svært positiv til at denne bestemmelsen er tatt inn. Bestemmelsen kan imidlertid misforstås slik den står nå, og bør derfor klargjøres slik at det ikke er noen tvil om at den faktisk omhandler en leverandørs ansvar i forhold til det produktet eller den tjenesten som er levert.

Forslag til ny tekst:

"§ 22 Plikt til å iverksette tiltak ved avvik, varslingsplikt m.v.

Dersom leverandør av produkter eller tjenester til akvakulturnæringen får, eller burde ha, kjennskap til eller mistanke om avvik ved egne produkterne eller tjenesterne som kan medføre fare for rømming av fisk, plikter leverandøren uten ugrunnet opphold å sette i verk egnet tiltak for å hindre eller begrense rømming, herunder om nødvendig å gjennomføre tilbakekalling og omlevering av produkter og tjenester til alle mottakere av tilsvarende produkter eller tjenester .

Leverandøren skal straks melde fra om avviket til ~~Fiskeridirektoratet~~ og til alle mottakere av produktet eller tjenesten, og til Fiskeridirektoratet."

For ordens skyld kan det vurderes om det bør presiseres i merknadene til bestemmelsen at bestemmelsen ikke medfører noen begrensning i leverandørens plikter til varslings, utbedring av avvik mv.

Kap 6 Anleggssertifikat

§ 23 Krav om anleggssertifikat

FHL er i utgangspunktet positiv til et krav om anleggssertifikat, og tror at dette kan være et bidrag til å sikre forsvarlig teknisk standard, og dessuten være med og bidra til å sikre oppfyllelse av krav i standarden om at anlegget er riktig lagt ut og at viktige deler av anlegget skal passe sammen.

FHL kan imidlertid ikke se at det tidsperspektivet standarden legger opp til i forhold til å få bestemmelsen gjennomført, er realistisk på anlegg som alt er tatt i bruk før forskriften vedtas. Selv om forskriften skulle bli vedtatt innen svært kort tid, ville tidsperspektivet bli alt for kort, tatt i betraktning at det til en hver tid minst er ca 600 lokaliteter i drift (enda flere i løpet av et år), og at anleggssertifikat skal utstedes av akkreditert inspeksjonsorgan.

FHL foreslår, med bakgrunn i de samme begrunnelser som vi hadde for å foreslå endringer i § 9, lokalitetsundersøkelser, at alle flytende akvakulturanlegg skal ha krav om anleggssertifikat før nytt utsett av fisk på en lokalitet. Det bør være en overgangsordning på minimum 12 måneder etter at forskriften trår i kraft, for å sikre at det finnes et tilstrekkelig antall akkrediterte inspeksjonsorgan. En kan ikke risikere at anlegg i drift blir stående uten anleggssertifikat fordi det ikke finnes tilstrekkelig kapasitet og ressurser hos akkrediterte inspeksjonsorgan. En kan heller ikke risikere at slike sertifikat av ressursmessige årsaker utstedes uten tilstrekkelig gjennomgang. Forskriften bør heller ikke legge til rette for at akkrediterte inspeksjonsorgan kan komme til å justere prisene for en slik gjennomgang ut fra at de kan komme til å utgjøre en begrensende ressurs.

§ 24 Vilkår for å få anleggssertifikat

§ 24 b) i 4. ledd: Også når det gjelder vilkår for å få anleggssertifikat synes det upraktisk og utenfor sertifiseringsorganenes kompetanse å verifisere drift. Henvisningen til drift bør derfor strykes også her.

§ 24 c) i 5. ledd: dette må forutsette en klargjøring i forskriften av at oppdretter selv kan forestå eller selv sørge for å få gjennomført en fortøyningsinspeksjon som blir dokumentert / bekreftet gjennomført (Se kommentarer til § 18)

§ 25 Dokumentasjon av anleggssertifikat og anleggskonfigurasjon

§ 25, 3. ledd e): Også i forhold til dette punktet er ekstrautstyr en utfordring, idet det ikke noe sted i forskriften er tilstrekkelig avgrenset eller nærmere beskrevet hva dette egentlig er. Definisjonen knytter det til "operasjoner" på anlegget, uten at dette klargjør begrepet bedre. Begrepet er etter vårt syn heller ikke tilstrekkelig beskrevet eller avgrenset i NS 9415. Dermed blir det også vanskelig å forholde seg til at endringer i ekstrautstyr på anlegget i henhold til § 26 faktisk kan føre til at oppdretter må få nytt anleggssertifikat. Vi viser til foreslått endring av definisjon av ekstrautstyr i § 5.

Det bør være krav til at pålitelighetsklasse skal inkluderes i sertifikatet.

§ 26 Anleggssertifikatets gyldighet

Det vil sannsynligvis være mest hensiktsmessig at et anleggssertifikat knyttes opp mot nye utsett av fisk, fordi det da oftest er tidspunktet for fornyelse av utstyr, endringer i planlagt konfigurasjon mv. FHL foreslår derfor at gyldighet for anleggssertifikatet bør sikre minst 2 hele utsett, og derfor bør være 5 år.

§ 27 Rapportering

I forskriften § 27 foreslås det at akkrediterte inspeksjonsorgan skal rapportere elektronisk til Fiskeridirektoratet data som "danner grunnlag for anleggssertifikatet".

Det er viktig at det ikke legges opp til noen dobbeltkontroll og dobbeltarbeid. Utgangspunktet må være at inspeksjonsorganenes sertifikater er tilstrekkelig informasjon for Fiskeridirektoratet.

Kapittel 7 Drift

§ 29 Bruk, vedlikehold og varslingsplikt

§29, 3. ledd: Bestemmelsen er uklar i forhold til omfang. Plikten bør omfatte svikt i utstyr som et er viktig at andre selskap også får kjennskap til. Vi foreslår også å endre ordlyden i siste setning til:

"Innehaveren skal straks-melde fra om avviket til Fiskeridirektoratet og til leverandøren av produktet eller tjenesten."

§ 30 Reparasjon av not – sertifisert notverksted

FHL støtter kravet om at reparasjon og strekktesting mv ihht NS 9415 må foregå ved et sertifisert notverksted. Det er viktig at det settes en overgangsperiode for ikrafttreden av bestemmelsen som sikrer at sertifiseringsordningen ikke medfører at oppdretterne i enkelte områder kan bli stående uten sertifisert notverksted. Notverkstedene utgjør enda et nytt objekt i rekken av flere som forskriften bestemmer skal sertifiseres. Det er viktig at det finnes tilstrekkelig kunnskap og kapasitet også til å gjennomføre disse sertifiseringene. Jfr de vurderinger som er gjort i forhold til dette på andre punkt i uttalelsen.

Den nye bestemmelsen må ikke være til hinder for at nødvendige utbedringer av not på lokaliteten under drift fortsatt kan gjennomføres. Mindre rifter og hull som eventuelt kan komme under håndtering, og som må repareres umiddelbart for å sikre at de ikke fører til rømming, må fortsatt kunne utbedres av oppdretter på stedet. Det forutsettes selvsagt at noten utbedres på en måte som ikke svekker notens tåleevne. Det er viktig at kompetansen i forhold til å kunne utføre midlertidig, nødvendig utbedring av en notpose på denne måten opprettholdes på lokaliteter og ventemerdanlegg. Dette tror vi er et viktig bidrag i å hindre og begrense en rømming. Denne muligheten bør derfor fortsatt framgå av forskriftsbestemmelsen, og FHL foreslår på denne bakgrunn å opprettholde 2. ledd i gammel forskrift § 17 som omhandler særskilt krav ved reparasjon av not:

" Lokale og midlertidige utbedringer som er nødvendige for å hindre tap av fisk mens noten er i bruk, anses ikke som reparasjon etter bestemmelsen"

Forslag til endring i reaksjonsforskriften

Det foreslås at overtredelse av kravet til anleggssertifikat, jf. § 23, skal kunne sanksjoneres med overtredelsesgebyr ved at en henvisning til forskriften tas inn i reaksjonsforskriften § 11. Direktoratet har i flere saker lagt til grunn at alle overtredelser av § 11 i reaksjonsforskriften per definisjon er alvorlige og skal sanksjoneres med overtredelsesgebyr, hvilket etter vår mening er uriktig anvendelse av regelverket, og har ført til feilaktig ilagte gebyrer.

FHL ser ikke behov for at eventuelle overtredelser i denne sammenheng sanksjoneres med overtredelsesgebyr.

Sluttbemerkninger

FHL har, som vi påpekte innledningsvis, en 0-visjon i forhold til rømming, og ønsker en forsterket innsats mot rømming med ytterligere nedgang i rømmingstallene som resultat. Vi håper og tror at den nye forskriften, sammen med havbrukernes ekstra innsats, skal være viktige bidrag til å oppnå dette. Derfor er det viktig at bestemmelsene i den nye forskriften blir entydige, etterlevbare og så målrettede og effektive som mulig. Når endelig forskrift foreligger er det viktig at bestemmelsene følges opp av hyppige kontroller for å verifisere at regelverket overholdes, men også at regelverket er slik utformet at det kan håndheves på en enhetlig måte.

Vennlig hilsen
Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening

Aina Valland
Direktør miljø

Brit Uglem Blomsø
Rådgiver miljø